

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Ústav sociální práce

Problematika prostituce z pohledu sociální práce

Bakalářská práce

Autor: Bc. Leona Horáčková

Studijní program: B6731 Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc.

2018

Hradec Králové

Zadání bakalářské práce

Autor:	Leona Horáčková
Studium:	U1532
Studijní program:	B6731 Sociální politika a sociální práce
Studijní obor:	Sociální práce
Název bakalářské práce:	Problematika prostituce z pohledu sociální práce
Název bakalářské práce AJ:	Problems of prostitution from the perspective of social work

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

V bakalářské práci bude v první řadě věnována pozornost pojmům, jako jsou pojmy prostituce a sociální práce. Dále historickému exkurzu prostituce a počátkům sociální práce s touto cílovou skupinou. Nastíněna bude i současná právní úprava prostitučního chování, a také ožehavé téma prostituce a veřejné zdraví. V neposlední řadě bude práce popisovat současné formy prostitučního chování a jejich návaznost na možnosti sociální práce. Zvolené techniky výzkumu: kvalitativní výzkum, polostrukturovaný rozhovor

LÁSZLÓ, K. Prostitúcia - fenomén doby?. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2006. ISBN 80-8083-192-0 SCHREIBER, H. Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce. Praha: Mladá Fronta, 1993. ISBN 80-204-0363-9 WEISS, P. a kol. Sexuologie. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8

Garantující pracoviště:	Ústav sociální práce, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc.
Oponent:	Mgr. Miroslav Kappl, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	27.4.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Pardubicích dne

.....

jméno a podpis autora

Poděkování

Děkuji JUDr. Miroslavu Mitlöhnerovi, CSc. za odborné vedení práce a jeho rady. Také děkuji všem respondentům za jejich čas a hlavně ochotu při účasti na výzkumném šetření.

Anotace

Bc. HORÁČKOVÁ, L. *Problematika prostituce z pohledu sociální práce*: bakalářská práce. Hradec Králové, Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Ústav sociální práce, 2018. 52 s., Vedoucí bakalářské práce JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc.

Bakalářská práce na téma Problematika prostituce z pohledu sociální práce se zaměřuje hlavně na vymezení prostituce na území České republiky, a s tím spojené sociální práce. Prostituce je ve společnosti již od nepaměti, proto se také část práce věnuje i historii prostituce spolu se zmíněným vývojem sociální práce na území České republiky, s touto cílovou skupinou. Bakalářská práce se také věnuje dalším tématům, jako jsou motivy, rizika a příčiny prostituujících osob, přístupům států k regulaci prostituce nebo také metodám a přístupům, které jsou využívány v sociální práci u prostituujících osob. Praktická část práce prezentuje výsledná data kvalitativního výzkumu, kterého se účastnili přímo prostituující osoby. Tato část práce se zaměřovala na zjištění možných rozdílů mezi motivy a důvody, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb, a které ho vedou k tomu, aby v sex-byznysu setrvali a zda může tyto motivy a důvody nějak ovlivnit poskytování dostupných sociálních služeb.

Klíčová slova:

Prostituce, sociální práce, sociální práce s prostituujícími jedinci, problematika prostituce

Anotation

BC. HORÁČKOVÁ, L. *Problems of prostitution from the perspective of social work*: bachelor thesis. Hradec Králové, University of Hradec Králové, Philosophical Faculty, Institute of Social Work, 2018. 52 s., Head of Bachelor Thesis JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc.

The bachelor thesis on the Problems of prostitution from the perspective of social work focuses mainly on the definition of prostitution in the territory of the Czech Republic and on the social work progression facing these issue. Prostitution has been in society since time immemorial, so part of the work is also dedicated to the history of prostitution through the ages with the development of social work in the territory of the Czech Republic, with this target group. The bachelor thesis also deals with other topics such as the motives, causes and risks of prostituting persons. With the goverment approaches about the regulation of prostitution and with the methods and aprocesses used in social work for prostitutes. The practical part of the thesis presents the final data based on qualitative research, what was attended by prostitutes. This part of the work focused on identifying possible differences between the motives and the reasons that led to sexual services and which led them to persist in sex business and whether these motives and reasons might affect the providing of available social services..

Key words:

Prostitution, social work with prostitutes, social work, problems of prostitution

Obsah

Úvod.....	9
1 Historický exkurz prostituce v Čechách	11
2 Problematika prostituce	14
2.1 Způsoby a formy prostituce	15
2.2 Příčiny vzniku prostitučního chování	17
2.3 Motivace jedinců k prostitučnímu chování.....	18
2.3.1 Vnější tlak	18
2.3.2 Vlastní potřeba	19
2.3.3 Racionální rozvaha	19
2.4 Následky a rizika prostituce.....	19
2.5 Právní problematika prostitučního chování	21
2.5.1 Přístupy států k regulaci prostituce	21
2.5.2 V zahraničí	22
2.5.3 V České republice	23
2.6 Prostitutce a otázka veřejného zdraví	25
3 Sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby	27
3.1 Historický exkurz sociální práce spojené s prostitucí.....	27
3.2 Přístupy sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby.....	28
3.2.1 Harm reduction	28
3.2.2 Resocializace	29
3.3 Metody sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby.....	30
3.3.1 Streetwork.....	30
3.3.2 Práce v místě, kde jsou sexuální služby poskytovány	31
3.3.3 Institucionální pomoc	32
3.4 Organizace na poli sociální práce cílené na jedince poskytující sexuální služby	32

3.4.1 Vybrané neziskové organizace	33
4 Výzkumné šetření	35
4.1 Charakteristika výzkumného vzorku	35
4.2 Metodologie výzkumu	35
4.3 Technika sběru dat	35
4.4 Výsledky analýzy dat a její interpretace	37
Závěr	46
Seznam použitých zkratk	48
Seznam tabulek	49
Seznam použité literatury	50

Úvod

V bakalářské práci poukazuji na prostituci spíše ne jako na problém ale určitý jev ve společnosti, který je třeba řešit a pracovat s ním. Dle některých autorů je prostituce prezentována jako jedno z nejstarších řemesel, přesto se česká společnost s tímto „problémem“ dodnes nijak nedokázala popasovat. V současné době tato problematika hodně vyvstává na povrch a hovoří se o ní ve společnosti. Jedním z hlavních důvodů jsou pravděpodobně snahy právního zachycení prostituce v právním řádu nebo také snahy o možnost zdanění příjmů z poskytování sexuálních služeb za úplatu.

Hlavním cílem teoretické části bakalářské práce je zmapovat a nastínit celkově problematiku prostituce, což je velice rozsáhlé pole působnosti. Proto se každá kapitola v této práci dotýká i širších otázek spojených s prostitucí, a to proto, aby byla pokryta co nejširší oblast, která se prostituce dotýká. Jako základní kapitoly jsou kapitoly Historie prostituce a kapitola Problematika prostituce, které jsou cílené na získání základního povědomí o prostituci a situaci nebo postavení prostitutek ve společnosti, a v Českých zemích od 13. století po současnost. Kapitola problematika prostituce je jednou z nejobsáhlejších kapitol, zabývá se totiž nejen obecně prostitucí a jejími způsoby a formami, ale také příčinami vzniku prostituce, motivací, která vede jedince k poskytování sexuálních služeb nebo také riziky a možnými následky, které s sebou prostituce nese. V této kapitole se také dotýkám problematika práva a prostituce nejen v České republice, ale i jiných zemích. Poslední oblast této kapitoly je věnována prostituci a veřejnému zdraví, které mnohým z nás vyvstane na mysli při uvažování nad celou touto problematikou. Jednou z posledních kapitol teoretické části bakalářské práce je kapitola sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby. Kapitola obsahuje průlet historií sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby za úplatu po současnost, nástin základních přístupů a výčet metod sociální práce s těmito jedinci. V neposlední řadě také vybrané organizace, které cílí na jedince poskytující sexuální služby za úplatu.

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je zjistit, možné rozdíly mezi motivy a důvody, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb, a které ho vedou k tomu, aby v sex-byznysu zůstávaly a zda může tyto motivy a důvody nějak ovlivnit poskytování dostupných sociálních služeb.

Praktickou část jako celek lze rozdělit do několika částí, a to na základní popis výzkumného šetření, charakteristiku výzkumného vzorku, metodologii výzkumného šetření, techniku sběru dat, a v neposlední řadě výsledky analýzy dat a její interpretace. Výzkumné šetření probíhalo přímo u jedinců, kteří jsou zainteresováni do této problematiky v Pardubickém kraji.

1 Historický exkurz prostituce v Čechách

Prostituce je společenský jev, který se vyskytuje ve všech vrstvách společnosti, a to již od dob středověku. Přesto po rozmachu křesťanství ve 13. století byla prostituce spíše městskou záležitostí a na vesnicích se téměř nevyskytovala. Ve 14. století se ve městech hojně provozovaly veřejné domy, prostituce byla ale považována za tzv. „nečistou živnost. Už v této době se setkáváme s prostitutí institucionalizovanou a prostitutí nelegální neboli „na vlastní pěst“. Přítomnost prostituce v Čechách lze doložit městskými knihami např. z dnes již hlavního města Prahy, kde byl „starý hampejz“ a od roku 1400 tzv. „nový hampejz“, také Benátská ulice označována, jako „Benátky“ byly hlavním centrem prostituce v Praze. V době Karlovy vlády, došlo ke zbourání hampejzu a rozehnutí nevěstek. Nic ale nebránilo vzniku nového nevěstince v Novém městě pražském. K rozšíření prostituce svým způsobem dopomáhala další kategorie zájemců, kterou byli hlavně faráři a jiní nemravní kněží. Veřejné domy byly vyhrazeny především pro majetné občany, ale i nemajetní občané měli možnost setkat se s prostitutkou, a to např. ve skladištích dřeva a jiných průmyslových oblastech. Výnos z roku 1390 zakazuje, aby chodili radní, pacholci nebo také kati na Štědrý den společně s nevěstkami po městě na tradiční koledu. V roce 1419 dochází k hlavním změnám a všechny „hampejzy“ byly pod vlivem zbožnosti zbourány a nevěstky vyhnány z Prahy. Vše přišlo vniveč, když se k moci dostal Zikmund Lucemburský, který přišel i se zástupem nevěstek a pražským mravokárcům nezbylo nic jiného než toto akceptovat. Díky tomu se začala prostituce v Praze opět stávat běžnou. V roce 1460 se společnost spokojila pouze s požadavkem, aby nevěstky nosily šlojíř (rouška, závoj), který měl žlutý kraj, a byly tak snadněji rozpoznatelné. V roce 1518, kdy došlo ke spojení pražských měst, nebylo prý příliš domů, které by nebyly plné žen, jež se živily prostitutí. Na rozvoj prostituce měl také vliv přesun císařského dvora do Prahy (Pešek, 1993).

V 16. století postavení prostitutek nebylo nijak valné, velkou část svého výdělku musely odevzdávat svým kuplířům nebo pasákům a nebylo výjimkou, že upadaly do otroctví. Pokud byla nevěstka řádně chycena a usvědčena čekala ji metla, pranýřování nebo vymrskání z města, pod pohružkou popravu, pokud se navrátí zpět. V průběhu 16. století rozvoj a rozšíření prostituce zasáhl syfilis, který způsobil, že lidé se začali sexu s prostitutkami bát, přesto ani prostituce ovlivněná syfilidou ze společnosti nevymizela. V 17. a 18. století do provozování prostituce nebylo nijak veřejně

zasahováno, a to i přes to, že nebyla legalizována. Doby válek, jako by hrály do karet rozvoji prostituce, a to především, jakmile do Prahy přijela cizí vojska. V 18. století ale rušnost Prahy začala skomírat a spolu s tím i spojená prostituce. Od 60. let 19. století, kdy došlo k rozvoji industrializace, ale také oživení Prahy se prostituce začala zase pozvolně rozvíjet, tentokrát i do měst jako je Kladno, Liberec a další. V tomto období byla řemeslná prostituce sice zakázána, ale nevěstky byly snášeny. Policie tolerovala veřejné domy, pokud byly zaměstnankyně těchto domů řádně zaevidovány a byly také povinny chodit na pravidelné lékařské prohlídky. Tolerovány byly také pouliční prostitutky s tzv. knížkou. Stíhány byly především ty, které poskytovaly sex za úplatu bez evidence a pravidelných lékařských prohlídek. Státní i městští činitelé se snažili udržet prostituci pod kontrolou, byli si totiž dobře vědomi, že je prakticky nemožné ji zcela vymýtit. Proto se spokojili s pravidelnými lékařskými prohlídkami a represivním tlakem, díky kterému se snažili udržet prostituci v ucházejících mezích (Pešek, 1993).

V počátcích 20. století se na prostituci začal podepisovat tlak mravokárců a veřejné domy začaly vycházet takřikajíc z módy. V této době se centrem prostituce začaly stávat samotné ulice měst místo zmíněných veřejných domů. Díky zákonu z roku 1922 „O potírání pohlavních nemocí“ přestaly být prostitutky „dozorované“ policií, zároveň začal platit zákaz o zřizování a udržování nevěstinců. Na zákon se ale snesla kritika, jelikož se díky tomu ztížila kontrola tzv. hlavních přenašeček venerických chorob. V meziválečném období byla prostituce stále aktuální, podle dochovaných listin byly některé prostitutky posílány do koncentračních táborů na převýchovu. Z očí veřejnosti prostituce vymizela až v době komunistického režimu, kdy bylo prohlášeno, že prostituce v socialistickém státě neexistuje. Opak byl ale pravdou, prostituce byla, ale byla skrytá, prostitutky pracovaly v hotelích, nebo jako hostesky, jejich klientelou byli povětšinou cizinci. Svůj rozmach zažívá v tuto dobu i pouliční prostituce, a to hlavně na frekventovaných dopravních trasách. Prostituce je v tuto dobu spojena s četnou trestnou činností, jako je užívání drog, kuplířství a obchod s bílým masem na Balkán aj. Následující léta prostituce jsou spojena také s šířením AIDS a viru HIV, který postihl hlavně sféru nejen prostitutek ale i narkomanů. Hlavně z tohoto důvodu se v pozdějších letech začne diskutovat a více řešit problematika prostituce, která je spojena nejen se zdravotním stavem populace, ale také s četnou trestnou činností (Pešek, 1993).

Po roce revoluci roku 1989 došlo ke zvýšení počtu prostituujících jedinců a erotický průmysl se začal rychle rozvíjet, toto také zapříčinil tzv. sex-turismus, který byl umožněn díky volnému pohybu na území Evropy. Zvyšující poptávkou po poskytování sexuálních služeb se také rozšiřuje jejich nabídka a rozmanitost (Rozkoš bez rizika, 1996).

2 Problematika prostituce

V minulosti se o prostitutkách hovořilo jako o nevěstkách nebo frejířách, pojem prostituce se začal v češtině používat ve 2. polovině 19. století, přičemž slovo prostituce pochází z latinského jazyka. Ale pojmy jako prostitut či prostitutka byly používány už v pozdním středověku, takto byly označovány osoby, které přijímaly finanční odměny za sexuální aktivity (Vaníčková, 2007).

Urban a Dubský (2008, s. 131) ve své knize definují prostituci jako: „*Specifický druh obchodu, jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb za úplatu. Jedná se o jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít pouze o koitus, ale o dotýkání se těla jakékoliv části těla jiného, sebeukájení, pokud jsou prováděny za úplatu. Úplata nemusí mít pouze finanční podobu, ale může mít i jinou formu, např. získání určité výhody, poskytnutí protislužby, protekce.*“

Matoušek (2003) definuje prostituci, jako určitý druh poskytování služeb, které souvisí s uspokojením sexuálních potřeb klienta, a to za úplatu nebo jinou protislužbu. Prostituci je možné také vymezit jako druh obchodu, kdy prostředkem je sexuální uspokojení jiné osoby bez vzniku citové vazby nebo možnosti výběru partnera (Trávníčková, 1995).

Dle Hartla, Hartlové (2003) je prostituce homosexuální nebo heterosexuální styk, který je poskytnut za účelem zisku, ať už finančního nebo materiálního.

Z výše uvedených definic si lze všimnout, že se v mnohém odlišují, přesto se ale v jednom aspektu shodují, a to, že prostituce je poskytování sexuálních služeb za úplatu ať už finanční nebo materiální, což je také hlavním rysem prostituce.

Definici prostituce lze obecně rozdělit podle tří pohledů. První, sociální pohled na problematiku prostituce, definuje prostituci, jako poptávku jedinců ve společnosti po nabízených sexuálních službách, na kterou je reagováno nabídkou ze strany prostitutek (Malinová, In: Matoušek, 2013). Druhý věcný pohled na prostituci uvádí, že prostituce vychází z latinského slovesa *prostituere*, které znamená veřejné nabízení či vystavování se ke smilstvu (Zikmundová, In: Weiss a kol., 2010). Poslední, a tedy třetí definice prostituce vychází z morálního pohledu, který je odvozen od slova *prostituto*, což znamená oddání se hanebnému životu nebo se veřejně propůjčovat (Malinová, In: Matoušek, 2013).

2.1 Způsoby a formy prostituce

Do dnešního dne není přesně zakotveno dělení prostituce nebo jejich formy, to také dává prostor autorům, kteří se věnují tomu tématu k hledání a stanovení nových forem a typů prostitučního chování.

Při dělení prostituce je třeba zohlednit několik kritérií. Mezi základní kritéria patří dělení dle subjektu, orientace anebo prostředí, kde k prostituci dochází.

Chmelík (2003) dělí prostituci dle subjektu na ženskou, mužskou a dětskou. Dále dle prostředí, kde je prostituce vykonávána, a to na:

- privátní prostituci – kdy je prostituce provozována v soukromých bytech, které jsou povětšinou luxusně vybaveny, tento druh prostituce cílí hlavně na movitější klienty;
- hotelovou prostituci – jedná se o nestabilní druh prostituce, klienti jsou většinou cizinci, kdy prostitutky bývají vzdělané, s komunikačními schopnosti a vhodným vystupováním;
- bytovou prostituci – kdy je prostituce provozována v bytech prostitutek, do této kategorie Chmelík řadí i dětskou prostituci, není výjimkou, že při styku jsou přítomny i ty osoby, které mají z poskytování sexuálních služeb určitý zisk;
- barovou prostituci – která je provozována v erotických klubech, ve kterých jsou z velké části cizinci, u tohoto typu není ani výjimkou nedobrovolnost jedinců k poskytování sexuálních služeb;
- pouliční a silniční prostituci – tato forma je jednou z nejproblémovějších forem prostituce, a to kvůli často nízkému věku prostituujících osob a jejich nízkému vzdělání, častým jevem je také závislost na návykových látkách a patrné je i vysoké riziko přenosu pohlavních chorob a spojení s trestnou činností.

Černá (2008) také uvádí dělení prostituce dle zaměření poskytovaných sexuálních služeb:

- heterosexuální – tento typ prostituce je považován za nejznámější druh, jedná se o uspokojení sexuálních potřeb za úplatu mezi mužem a ženou;
- homosexuální – tento typ prostituce je především poskytován mladými muži často i chlapci, ve věku od 17-20 let, kteří ale nejsou vždy homosexuálně orientováni, tento druh prostituce je spojen s užíváním návykových látek nebo

závislostí na hracích automatech, jde také o jeden z nejrizikovějších druhů prostituce, co se týče šíření pohlavních chorob.

Autorka Zikmundová (In: Weiss a kol., 2010) rozděluje prostituci podobně jako Chmelík, a to dle několika aspektů - z hlediska samotných prostitutek, dle místa poskytování sexuálních služeb, dle zákazníků, a v neposlední řadě také dle sexuální preference. Zákazníky dělí spíše dle požadavků, které chce, aby mu byly poskytnuty. Dělí je např. na konzumenta, který chce sex bez závazků nebo na romantika, který naopak nevyžaduje sex jako takový, postačí mu možnost si s někým popovídat. Samotné prostitutky dělí na:

- profesionálky – do této skupiny jsou řazeny ženy, které mají prostituci jako plnohodnotné zaměstnání, často jsou materiálně nezávislé, mají odstup a své hranice, většinou se také objevuje tzv. emoční zploštělost;
- poloprofesionálky – v tomto případě je poskytování sexuálních služeb pouze nouzové nebo přechodné řešení situace, tyto ženy jsou často pod finančním tlakem, kdy velkou část vydělaných peněz dávají kuplíři nebo rodině;
- amatérky – lze dále rozdělit dle věku a jejich životní situace, a to na:
 - dívky, které jsou na útěku z domova nebo dětského domova a prostituují za peníze, či drogy, tyto dívky mnohokrát nepřemýšlejí nad pravidly ani riziky při poskytování sexuálních služeb;
 - starší ženy, které vyhledávají dobrodružství nebo finanční pomoc, většinou provozují nechráněný sex a provozují rizikové praktiky.

Nová doba, a její nedílná součást, „moderní technologie“, si vymanila určitý specifický druh prostituce, kterou uvádí autor Haeberle (2007), jde o elektronickou prostituci. Při které nedochází přímo k tělesnému kontaktu jedinců, ale k vystavení fotografií se sexuálním podtextem, sexuálně zaměřených filmů nebo videí a také webových přenosů s nebo bez možnosti interakce. I tento druh prostitučního chování je samozřejmě zpoplatněn.

Trávníčková (1995) se zmiňuje i o dalších typech prostituce např. o příležitostných prostitutkách, které se uchylují k poskytování sexuálních služeb z důvodu finančního přilepšení. Dále nezletilé prostitutky, které jsou mnohdy nabízeny vlastními rodiči či pasáky, a to proti jejich vůli. Uspávačky neboli „rohypnolky“, které se vyznačují tím, že poskytnutí sexuálních služeb pouze přislíbí, zákazníka vylákají, uspí a poté

okradou. V neposlední řadě, uvádí sortu prostitutek označované jako tzv. erosenky pracující v erotických masážních salónech, kde ne vždy dochází k samotnému pohlavnímu styku. Jako poslední skupinu uvádí tzv. kurtizány, což jsou luxusní společnice, které se vyznačují zdvořilostí, příjemným upraveným vzezřením a vybraným chováním. Tyto ženy mají pouze vybranou klientelu a jejich finanční příjem se pohybuje mnohdy v desetitisících.

2.2 Příčiny vzniku prostitučního chování

Při stanovení teorií o příčinách vzniku prostitučního chování je třeba brát ohled na různé faktory, které mohou vznik tohoto chování ovlivnit. Chmelík (2003) také uvádí, že důvody, které vedou jedince k prostituci, jsou různé. Za jisté však pokládá, že jedinec neposkytuje sexuální služby za účelem uspokojení svých sexuálních potřeb, ale z důvodů zjištěných. Gitler (2001) vidí určitou odpovědnost v prostředí, které umožňuje výskyt prostituce a posléze i její rozvoj. Je také nutné vzít v úvahu, že nemalé procento prostituujících jedinců, byli v dětství nebo v dospívání pohlavně zneužíváni nebo znásilněni (Gödtel, Uzel, 1994).

Obecně jsou příčiny vzniku prostituce rozděleny do tří teorií:

- biologizující teorie – vysvětluje vznik prostitučního chování, např. jako projev ženské kriminality, která je protějškem mužskému zločinci, nebo na základě somatických poruch, také vymezuje prostitutky dle určitých tělesných znaků;
- psychologizující teorie – tato teorie vysvětluje vznik prostitučního chování jako sexuální nestálost a potřebu erotiky, jako dominantní vlastností prostitutek byla charakterizována lenost, obliba luxusu, tendence k sociálnímu vykojení a zaměření se na finance;
- sociologické teorie – zde je prostituce vysvětlována jako produkt špatných sociálních podmínek ve společnosti (chudoba, morální rozvrat rodiny, aj.) (Bartlová, 1998).

Někteří autoři uznávají, že za vznik prostitučního chování může být odpovědná do určité míry i společnost, do které se jedinec narodí. Tato společnost je označována příhodně jako „špatná společnost“, za kterou je považována:

- země, kde je vzájemný respekt obyvatel vůči sobě, který je vyžadován i od ostatních;
- země, která je chudá, za níž jsou považovány např. jižní Asie nebo Afrika;

- země, kde je velký rozdíl mezi úspěšnými jedinci a ostatními, v této společnosti chybí nebo ubývá střední třída (Šídová a kol., 2013).

Lze také rozdělit důvody, které vedou jedince k prostitučnímu chování na:

- sociální důvody – jako sociální důvod je uváděna absence rodinných vazeb nebo také malé mravní založení jedince;
- sexuální důvody – kdy jedinci poskytující sexuální služby považují sex za zábavu, a samozřejmě také finance, které si díky tomu vydělají, což je považováno za příjemnou část;
- rozumové důvody – kdy jedinec dojde rozumnou úvahou k rozhodnutí, že prostřednictvím poskytování sexuálních služeb si vydělá poměrně za krátký časový úsek nemalý finanční obnos (Gřivna, 2014).

Šídová a spol. (2013) také uvádějí, že jedinci se uchylují k prostituci, jelikož ji vidí jako jediné východisko, které jim zabrání před úplným sociálním propadem. Výjimkou nejsou ani případy, kdy jedinec takto řeší únik před vězením.

2.3 Motivace jedinců k prostitučnímu chování

Motivy, které vedou jedince k prostitučnímu chování lze rozdělit dle základních hledisek. Tyto hlediska jsou hlavní sféry, kterými je jedinec ovlivňován v běžném životě.

2.3.1 Vnější tlak

Pod motivací prostřednictvím vnějšího tlaku si lze představit určité okolnosti, které vedly k poskytování sexuálních služeb. Těmito okolnostmi je např. chudoba, ponižování nebo dokonce násilí od okolí a nedostatek vhodných pracovních možností (Malinová, In: Matoušek a kol., 2010).

Jak Malinová uvádí (In: Matoušek a kol., 2010) v tomto případě se jedná povětšinou o jedince z dětských domovů, nebo také ženy samoživitelky, na kterých je, aby se postaraly o svoji rodinu. Prostituuující jedinci většinou nedostanou všechny peníze, které vydělali, je jim poskytnuto pouze tolik, aby si zajistili jídlo, cigarety a oblečení. V mnohých případech je také hodně zasahováno do jejich soukromí, pokud nějaké vůbec mají. Musí se potýkat s četnými kontrolami pasáků či majitelů nočních klubů, aby měli jistotu, že si neschovali peníze nebo jiné věci větší hodnoty.

2.3.2 Vlastní potřeba

Mezi skupinou prostituujících jedinců lze nalézt také skupinu, jedinců, kteří poskytují sexuální služby z důvodu promiskuitního chování, a proto je pro ně poskytování služeb nejen prací ale dá se říci i „koníčkem“. Zajímavostí je, že pohled společnosti na tyto jedince není nijak odmítavý, a to jen do chvíle, kdy si jedinec za sex řekne finanční obnos. Díky tomu je společností definován jako prostitut/ka a je rázem vnímán jinak, než tomu bylo dříve. Jedinci promiskuitního chování se také často potýkají s otázkou, „Proč si za sex nevzít peníze?“. Dalším krokem k poskytování sexuálních služeb je setkání s někým, kdo je do poskytování sexuálních služeb „zasvětil“ (Malinová, In: Matoušek a kol., 2010).

2.3.3 Racionální rozvaha

Motivace racionální rozvahou znamená, že jedinec uvážil všechna své pro a proti této práci a rozhodl se k poskytování sexuálních služeb, ať už z důvodu prozatímního rychlého příjmu nebo práce v nočních hodinách a možnosti pracovat pouze některé dny v týdnu. Tuto variantu vybírají jedinci, kteří si chtějí vydělat peníze a jsou spokojeni s výše zmíněnými specifikacemi prostituce. V mnoha případech, kdy se např. mladá dívka uchýlí k prostituci, aby měla na studium, poskytování prostituce představuje pouze dočasný zdroj příjmu, a ovlivní jejich rozhodnutí, často tyto dívky a později ženy, dožene jejich minulost a začnou pociťovat psychické nebo také fyzické problémy (Malinová, In: Matoušek a kol., 2010).

2.4 Následky a rizika prostituce

Dle mého úsudku jsou rizika a poté samotné následky prostituce velice úzce spojeny. S prostitučním chováním je spojeno mnoho negativních následků, které se povětšinou vztahují k prostituující osobě. V této kapitole bude ale věnována pozornost následkům a rizikům, kterému se vystavují také jedinci, kteří vyhledávají sexuální potěšení u prostituujících osob. Samotná rizika a následky prostituce lze rozdělit dle hlediska, které postihuje, což je oblast zdraví, psychiky a oblast sociální.

Ze **zdravotního hlediska** je nejrizikovější u prostituce přenos pohlavních chorob, jako je kapavka, syfilis, virus HIV/AIDS atd. Tomuto riziku se vystavuje nejen prostituující osoba, ale také její zákazník. Tato problematika je podrobněji rozpracována v kapitole 2.6 Prostituce a otázka veřejného zdraví. Častá je také drogová závislost, která je někdy donucovacím prostředkem k tomu, aby jedinci v prostituování pokračovali. Dalším možným rizikem je také narušení sexuálního a reprodukčního zdraví jedince, které

není nijak ojedinělé. Samotným následkem je u tohoto rizika nemožnost mít potomky (Vaničková, 2007).

Z **hlediska psychiky** je typickým následkem velký stres v některých případech i posttraumatická stresová porucha. Tento tlak může dlouhodobě působit na zdraví jedince a způsobit tak řadu nemocí. Vysoký tlak stresu může také odstartovat suicidální chování jedince, kdy smrt vidí jako jediné východisko ze své životní situace. Posttraumatická stresová porucha je častým následkem u jedinců, kteří byli k poskytování sexuálních služeb nuceni, a to buď třetí osobou, nebo okolnostmi v jejich životě (Vaničková, 2007).

Sám Weiss (2010) uvádí i riziko narušení sebepojetí, což ovlivňuje hlavně doba prostituování jedince. U jedinců, kteří vykonávají prostituci více jak 3-5 let, jsou přítomny obranné mechanismy, mezi které řadíme např. popření, agrese, denní snění aj.

Pokud se podíváme na **sociální hledisko** prostitute z pohledu širší veřejnosti, občas se setkáme i s prostituující osobou v blízkosti škol nebo jiných zařízení pro děti a mládež, což působí nemorálně a dochází tím k ohrožování etického kodexu a také mravní výchovy dětí (Kraus, 2010). Dalším následkem je také marginalizace, kdy prostituující osoby jsou ve společnosti považovány za nežádoucí a díky těmto stereotypům a předsudkům se dostávají na okraj společnosti a jsou ohroženy sociálním vyloučením, což samozřejmě nemá dobrý vliv na jejich psychický stav. Tento fakt takto zasaženým jedincům nijak neusnadňuje návrat do běžného života a do společnosti (Vaničková, 2007).

Prostituce má ale také velice blízko ke kriminalitě, což je další oblast, kterému se budu níže věnovat. Porušení zákona nebo k dopuštění se trestného činu může dojít jak ze strany prostituující osoby, tak také jejího zákazníka. Pokud se na toto podíváme z obou stran, tedy ze strany zákazníka a prostituující osoby, je mnoho rizik a nevratných následků, kterým se díky prostituci vystavují. V případě prostituující osoby se jedná o šíření pohlavních chorob po zneužití nebo znásilnění a v některých případech i usmrcení v rámci „chvilky vášně“. Naopak klient se v rámci prostituce vystavuje riziku nejen přenosu pohlavních chorob, ale také velice nemilým následkům. Pokud si vzpomeneme na výše uvedený druh prostitutek, tzv. „rohypnolky“, které své klienty nalákaly pod záminkou sexu na klidné místo, zatímco již požili léky na spaní a došlo

k jejich následnému okradení. V dnešní době se klienti a samotné prostitutky nevystavují jenom rizikům zdravotním nebo psychosociálním, ale také tomuto riziku, kdy je určitě více než na místě, aby jedinci, kteří vyhledávají takové služby, byli více obezřetní, což se samozřejmě týká i prostituujících osob.

2.5 Právní problematika prostitučního chování

Právní úprava problematiky prostituce je nejen v České republice, ale i v jiných zahraničních zemích ovlivněna mnohými faktory. Jedním z faktorů je historie dané země, její společenské normy a mravní zvyky. Tato kapitola proto uvádí možné přístupy státu k regulaci prostituce, vybrané modely právní regulace ze zahraničí a mapuje současnou situaci v České republice.

2.5.1 Přístupy států k regulaci prostituce

Aby bylo možné vytvořit základní modely přístupů státu k regulaci prostituce, bylo nutné také vymezit právní status výměny peněz za sexuální služby. Až poté se v praxi vyvinuly postupem času tři základní přístupy států k regulaci prostituce. Mezi tyto přístupy patří reglementační, abolicionistický a represivní přístup (Danna, 2013).

První uvedený **reglementační přístup** neboli regulační přístup problematiky prostituce, jež prostituci upravuje formou zákonného ustanovení v právním řádu dané země, čímž je zároveň legalizována. Poskytování a nabízení sexuálních služeb za úplatu je pod dozorem a kontrolou státu a je možná pouze za předpokladu splnění vymezených podmínek. U tohoto přístupu je ale nutné držet se zákonem stanovených pravidel, které je potřeba dodržovat a nevybočovat z tohoto rámce (Havránek, 2007).

Na prostituující osoby je nahlíženo, jako na osoby samostatně výdělečně činné a jsou tedy chráněny stejnými právy jako jiné osoby, které podnikají či mají samostatnou výdělečnou činnost. Za hlavní problém u tohoto přístupu je vystoupení prostituujících osob z anonymity, což je pro tyto jedince „nekomfortní“ a jsou díky tomu vystaveni nálepkování společnosti (Malinová, Hustopecský, 2011).

Druhým zmíněným přístupem byl **abolicionistický přístup** nebo také aboliční přístup, který se staví k problematice prostituce tak, že není v zásadě považována za trestnou činnost, čili ji nezakazuje, ale ani nijak nereguluje. V tomto případě jsou za trestnou činnost považována určitá protiprávní jednání, která jsou často spojená s prostitucí, jako je např. kuplířství, šíření pohlavních chorob nebo násilná trestná činnost. Důraz

v tomto přístupu je kladen na výchovná, sociální a zdravotní opatření ve společnosti (Grivna, 2007).

Tento přístup je založen na svobodě obchodu čili výměny peněz za poskytnutí sexuálních služeb, u tohoto případu „obchodu“ však není stát schopen poskytnout určité právní nároky, jelikož tento druh obchodu je v rozporu s dobrými mravy (Danna, 2013).

Posledním přístupem je **represivní** neboli prohibiční přístup a jak sám název tohoto přístupu napovídá, v zemích, které využívají tento přístup je prostituce zakázána a také trestána. Represivní přístup vychází z toho, že prostituce je společenský jev, který je morálně nežádoucí a je nutné ho vymýtit. Proto jsou trestány nejen osoby, které poskytují sexuální služby, ale i jejich zákazníci (Havránek, 2007).

2.5.2 V zahraničí

Pokud se ohlédneme do zahraničí v rámci výše uvedených přístupů k regulaci prostituce, tak se Švédsko, Norsko a Island řadí k represivnímu přístupu. V těchto zemích je na prostituci nahlíženo jako na násilí nebo agresi mužů na ženách, což je patrné i na trestních postizích, které čekají klienta neboli zákazníka, avšak samotná prostituující osoba se prostituováním nedopouští žádného trestného činu. K tomuto přístupu také řadíme země jako je USA (některé státy si upravují problematiku prostituce samy např. ve státě Nevada není prostituce trestným činem). Naopak v Bělorusku nebo Pákistánu, se trestné činnosti dopouští jak osoba poskytující sexuální služby za úplatu, ale i její zákazník (Hájková, 2010). Dále je tento přístup také využíván v Rumunsku, či na Maltě (Danna, 2013).

Právní regulace prostituce vycházející z abolicionistického přístupu je přítomna např. ve Velké Británii, Brazílii, Francii nebo také ve Španělsku, Slovinsku a Itálii (Hájková, 2010).

Reglementační přístup je využíván např. na Novém Zélandu, kde zajímavostí je, že poskytnutí sexuální služby za úplatu přistěhovalci je nezákonné. Další zemí, která reguluje prostituci jak ve veřejném, tak i v soukromém právu je Německo. Tento přístup je také uplatňován např. v Rakousku, Holandsku nebo v Peru a Mexiku (Hájková, 2010).

2.5.3 V České republice

Pokud se podíváme zpět do minulosti naší země, např. do doby Marie Terezie nalezneme, zde některá represivní opatření, díky kterým byly prostitutky dopadeny a poté pranýřovány nebo zmrskány. Od této doby se ale právní úprava odpoutala od takovýchto trestů, a i přes snahy zakotvit problematiku prostituce právně, je v současné době právní úprava prostituce v České republice ovlivňována abolicionistickým přístupem, i když v posledních letech byly snahy o uplatňování reglementačního přístupu (Hájková, 2010).

Prostituce se v této době nachází v jakémsi právním vakuu. Sama o sobě není trestnou činností, za trestnou je považována v případě, že je doprovázena jinými trestnými činnostmi nebo okolnostmi. V České republice jsou tedy regulovány určité činnosti, které souvisejí s poskytováním sexuálních služeb za úplatu. Problematiku prostituce v současné době upravuje zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb., u kterých proběhla novelizace. V současné době se § 14 vztahuje k zákazu zřizování a udržování nevěstinců, kdy trestnost je v souladu s ustanovením o kuplířství zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (Kadlečka a kol. 2008).

Jak již bylo zmíněno, trestní zákoník nestanovuje prostituci, jako trestný čin, stanovuje takto jiné trestné činy, které často s prostitucí souvisí. Trestné činy, které jsou spojeny s prostitucí, spadají pod trestné činy uvedené pod hlavou III. trestního zákoníku. Konkrétní trestné činy jsou např. dle § 185–189 znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití a kuplířství. Tyto trestné činy, jsou ty činy, které jsou páchané na osobách, které poskytují sexuální služby za úplatu. Trestné činy, které mohou být páchany prostituujícími osobami, jsou např. dle § 155 ohrožení pohlavní nemocí, § 190 prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, nebo také loupež dle § 173, krádež podle § 205, a dle § 287 šíření toxikomanie či výtržnictví dle § 358 trestního zákoníku. S problematikou prostituce mohou také souviset i další trestné činy uvedené v trestním zákoníku, a to např. obchodování s lidmi dle § 168, nebo dle § 170–172 zbavení osobní svobody, omezování osobní svobody a zavlčení. Výjimkou však nejsou ani trestné činy stanovené v § 201 ohrožování výchovy dítěte nebo dle § 202 svádění k pohlavnímu styku.

Prostituci mohou také regulovat obce v rámci samostatné působnosti vydáním obecně závazné vyhlášky, jak je stanoveno v čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR. Zákon

č. 128/2000 Sb., o obcích stanovuje v § 35 odst. 2, že v rámci své samostatné působnosti na svém území pečuje o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, výchovy, vzdělávání a celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Dle § 10 písm. a) zákona o obcích smí obec obecně závaznou vyhláškou stanovit povinnosti „k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány“.

Díky tomu mohou obce stanovit, že poskytování a nabízení sexuálních služeb na veřejném prostranství je narušením veřejného pořádku v obci. Osoby poskytující sexuální služby za úplatu ve venkovním prostředí se tímto mohou dopustit přestupku, a může jím být uložena bloková pokuta. Pokud osoba souhlasí s přestupkem, výše pokuty je maximálně 1000 Kč, pokud ale s přestupkem nesouhlasí, celá věc je řešena ve správním řízení, kde se výše pokuty může vyšplhat až na 30 tisíc Kč (Rozkoš bez Rizika, 2010).

V roce 1958 Československo přistoupilo k Úmluvě o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob, ve které se státy zavázaly ke zrušení nebo změně právní úpravy, která by prostituci jakkoli regulovala. Úmluva se vztahuje i na přijetí nového zákona, který by prostituci reguloval. V tomto případě je v rámci úmluvy regulace chápána jako uznání nebo schválení prostituce. Toto přistoupení k Úmluvě je zakotveno i v Ústavě ČR dle čl.1 odst. 2 (Kadlečka, 2009).

Na našem území došlo k několika pokusům o regulaci prostituce, a to ve formě návrhu ministra, členů vlády, zastupitelstva hlavního města Prahy nebo Poslaneckého návrhu zákona o toleranci poskytování sexuálních služeb. Tyto návrhy byly však zamítnuty, důvodem byl rozpor ve výše zmíněné Úmluvě, která by bránila v účinnosti navrhovaného zákona.

Návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2014 je posledním návrhem, který se zabýval regulací prostituce. Návrh sice prošel prvním čtením, ale nakonec schválen nebyl. Jeho cílem bylo chránit základní zájmy jako je ochrana mravnosti, veřejného pořádku nebo bezpečnosti. K provozování prostituce by bylo za potřebí oprávnění, k jehož získání byly také stanoveny podmínky. Pokud by osoba poskytovala sexuální

služby za úplatu bez oprávnění, dopouštěla by se tak trestného činu. Návrh zákona upravoval místa, kde by bylo možné nebo naopak zakázané poskytovat sexuální služby za úplatu. Návrh zakazoval pouliční prostituci, legální by se stávaly erotické kluby a prostitute provozovaná na privátech by byla výrazně omezena. Návrh upravoval také možnost povinných zdravotních prohlídek, nebo problematiku registru oprávněných osob k provozování prostitute (Havelková, 2014).

2.6 Prostitutce a otázka veřejného zdraví

Prostituující jedinci patří mezi nejvíce ohrožené skupiny jedinců pohlavně přenosnými chorobami, proto při řešení problematiky prostitute často vyplouvá na povrch otázka veřejného zdraví. U prostituujících osob je běžné střídání několika partnerů za den, což je zároveň velice nebezpečné, jelikož své partnery neboli klienty neznají. Mnohokrát neznají ani jejich jména natož jejich zdravotní stav. Rizikové sexuální praktiky nebo sexuální chování samozřejmě zvyšuje riziko přenosu pohlavní choroby (Farley, 2003).

Zajímavostí je, že dle výzkumu bylo zjištěno, že 90 % mužů, kteří využívají sexuální služby za úplatu, jsou zároveň zadaní. V tomto případě nejsou ohrožené jen prostituující osoby, ale také jejich klienti i jejich další sexuální partneři a tak dál. (Matoušek, 2005).

Do zdravotních rizik spojených s poskytováním sexuálních služeb nejsou řazeny pouze pohlavně přenosné choroby jako je kapavka, syfilis a HIV/AIDS, které jsou rozšířené hlavně u pouliční a silniční prostitute, ale také užívání návykových látek, které je velmi časté (Nešpor, 2011).

Velkou úlohu zde hraje prevence, kterou zajišťují povětšinou nestátní organizace, jež se prostitucí zabývají. Poskytují hlavně sociální podporu v nelehkých životních situacích, vedle toho, také dbají na reprodukční zdraví a ochranu proti šíření pohlavních nemocí (Weiss a kol., 2010).

Sama Šídová z Rozkoše bez rizika uvádí, že výskyt pohlavně přenosných chorob se u jejich klientek snižuje, naopak při jejich náhodném a dobrovolném testování veřejnosti, vyšly některé testy reaktivně. Přesně tomu tak bylo u dvou testů z 200 provedených testů. Pro Novinky.cz také uvedla: *„V tomto roce došlo ke snížení výskytu pohlavních chorob. Ženy pracující v sexbyznysu si už více uvědomují, že jde*

o rizikovou práci. Naopak u veřejnosti přibývá chlamydiových infekcí. Jen za srpen jsme zaznamenali 30 případů, což je nejvyšší měsíční nárůst“ (Šídová, 2013)

Bývalá ministryně pro lidská práva Džamila Stehlíková uvádí: „Regulace prostituce včetně registrace poskytovatelek sexuálních služeb s pravidelnými lékařskými prohlídkami výrazně sníží riziko šíření pohlavních nemocí – především syfilis, kapavky a HIV/AIDS. Týká se to i homosexuálních prostitutů, daleko zranitelnějších z hlediska onemocnění a přenosu HIV/AIDS. Naopak, zákaz a zatlačení prostituce do ilegality podpoří gangy obchodníků s lidmi a šíření pohlavních nemocí“ (parlamentnilisty.cz, 2013).

3 Sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby

V prvé řadě je třeba uchopit historický exkurz sociální práce s jedinci, kteří poskytují sexuální služby a průletem historie se tak dostat k dnešní profesionální sociální práci, která je cílená na jedince poskytující sexuální služby za úplatu. V dnešní době se společnost začíná více zajímat o prostituci a s tím spojenou problematikou. Sociální práce je hodně cílená na prevenci HIV a jiných pohlavně přenosných nemocí (Malinová, In: Matoušek, 2010).

3.1 Historický exkurz sociální práce spojené s prostitucí

V 18. až 19. století se můžeme na našem území zmínit o systematicky prováděné laické sociální práci. V této době lze rozdělit sociální služby dle poskytovatelů, a to na státní, která se starala povětšinou o chudé, v rámci sociálních služeb se zakládaly nalezince. Poté církevní sociální služby, které byly kvalifikované jako soukromá péče. Třetím poskytovatelem sociálních služeb byly podpůrné spolky, jejichž zaměření bylo většinou určeno a také ovlivněno zakladatelem spolku, který dal přednost cílové skupině, ke které choval určité sympatie. Mezi tyto vybrané skupiny prostituující osoby často nepatřily, proto tato problematika nebyla, co se týče sociálních služeb řádně pokryta. Za První republiky můžeme začít hovořit o profesionální sociální péči, o což se zasloužila hlavně Alice Masaryková. V této době se začalo pracovat na zákonodárství, ale péče byla stále soustředěna v rukou církví a sdružení. Dále sociální práci ovlivnily hlavně historické mezníky, jako byla I. světová válka, poté II. světová válka a jejich dopady na společnost. Prvotní bylo postarat se o jedince zasažené válkou tzv. válečné poškozence. Později se také řešily problémy vystěhovalectví a bytové péče. Situaci tehdy nepomohla ani hospodářská krize, která vedla k prohloubení sociálních problémů ve společnosti. Po II. světové válce došlo k posunu v sociální práci. Byla upravena délka dovolených a v rámci platových podmínek, proběhlo zrovnoprávnění žen a mužů, došlo také ke sjednocení pojistných nároků. Stanoveno bylo Ministerstvo spravedlnosti a Sociální ústav ČSR. Problematika prostituce přesto ale patřila k problémům, kterým byla věnována pozornost hlavně v rámci neziskových subjektů, pokud vůbec věnována byla (Kodymová, 2013).

Do roku 1967 byla problematika prostituce v rámci sociálních služeb zaštitěna hlavně neziskovými organizacemi, v roce 1969 byla odsouhlasena Koncepce sociálních služeb ČSR, která začala pracovat i s touto cílovou skupinou v rámci péče o občany

vyžadující zvláštní pozornost společnosti. V této době se hlavně zjišťovaly základní informace o problematice, aby bylo možné zajistit potřebnou péči. Po uskutečnění sociologického průzkumu bylo vyhodnoceno, že je třeba cílit hlavně na prevenci sociálně patologických jevů. Péče o tyto jedince se stala součástí sociálních služeb, a s tím i služeb sociálního zabezpečení. V této době se již začala rozvíjet sociální práce, jak ji známe dnes. Jedinci poskytující sexuální služby za úplatu byla poskytována hlavně resocializační péče (Špiláčková, 2016).

3.2 Přístupy sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby

Při práci s jedinci, kteří poskytují sexuální služby za úplatu lze vymezit dva základní přístupy, které se v praxi v rámci poskytování sociálních služeb využívají. Jedním z nich je přístup harm reduction neboli zmírňování škod a druhým je přístup resocializace jedince (Malinová, In: Matoušek, 2010).

3.2.1 Harm reduction

V dnešní době je velká pozornost věnována sociální prevenci, což je zmírňování škod a negativních důsledků sociálně patologických jevů. Tento přístup je v praxi hodně využíván, a to hlavně díky jeho nízkým nákladům a efektivitě (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Tento přístup se zaměřuje na:

- prevenci pohlavně přenosných chorob;
- prevenci sociálního propadu – prevence „ztráty statusu občana“, což souvisí s vlastnictvím dokladů, že má jedinec kde bydlet a je plátcem zdravotního nebo i sociálního pojištění;
- prevenci kriminality, kdy by se jedinec poskytující sexuální služby mohl stát pachatelem/kou trestných činů – mezi tyto trestné činy patří častokrát distribuce drog, krádeže nebo také vědomé šíření pohlavně přenosných chorob;
- prevenci kriminality, kdy by se jedince poskytující sexuální služby mohl stát obětí – patří sem např. trestné činy zneužívání, znásilnění, únosy apod.;
- prevenci při zprostředkování léčby závislostí, a hlavně podpora klientek ve snaze zbavit se závislosti – výjimkou není závislost na drogách nebo alkoholu, ale také na hracích automatech;

- pomoc klientům/kám – při vytváření rodinného zázemí pro jejich potomky, poskytování rad, co se týče výchovy a péče o děti aj. (Malinová, In: Matoušek, 2010).

3.2.2 Resocializace

Přístup resocializace je jednoduše řečeno pomáhající přístup jedincům poskytující sexuální služby a zároveň jedincům, kteří se rozhodnou s prostitucí skončit. Přístup se zaměřuje na přímou práci s jedinci při ukončení prostituce, ale je také spojen s jejich následným životem. Resocializace je velice ovlivněna osobností, odhodláním jedinců a závisí na jejich motivech, které je vedly k poskytování sexuálních služeb za úplatu. Důvody k ukončení této profese bývají různé, a to od špatného zacházení majitelů klubu po únavu z profese, nebo zdravotní či psychické problémy. Cílem tohoto přístupu je jedince motivovat ke změně, a jejich snahu odchodu z prostituce podporovat (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Resocializace je založena hlavně na orientaci jedince na budoucnost. V tomto případě je nutné vyhledat jiný možný zdroj příjmu peněz. Je také velice důležité, aby se jedinci začali spoléhat pouze sami na sebe, což v mnoha případech nebývá nijak jednoduché. Často jsou totiž prostituující osoby závislé na pasákovi či majiteli klubu. V rámci tohoto přístupu je také důležité zaměřit se na postoje a návyky jedinců, jelikož během poskytování sexuálních služeb často dochází ke ztrátě pracovních návyků, jako je smysl pro povinnost, dochvilnost nebo disciplína. Bariérou při hledání zaměstnání může být nízká míra dosaženého vzdělání nebo také nedostačující komunikační schopnosti (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Proces resocializace není jednoduchým krokem v životě jedince a nese s sebou mnoho nesnází, díky kterým se v některých případech jedinec vrací zpátky k provozování prostituce. Jedním z velkých problémů, se kterými se jedinci v procesu resocializace setkávají, je finanční tíseň, jelikož si jako prostituující osoby navykly na dostatek peněz. Při procesu hledání nového zaměstnání jsou často pobíratelky sociální dávek nebo v jejich novém zaměstnání mají minimální mzdu. Proto je také třeba na těchto finančních nárocích zapracovat a v nejlepším případě se jich úplně zbavit. Další nesnází je bydlení. Většina jedinců, kteří poskytovali sexuální služby za úplatu, žijí bez partnera, proto je pro ně i obtížnější najít si bydlení, které by bylo vyhovující a finančně dostupné (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Problém ze strany klientů/ek bývá i zevšednění života čili nuda. Jelikož z předchozí profese byli zvyklí, že se neustále něco dělo a byli neustále vystaveni určitému nebezpečí. Tento problém je hlavně jeden z důvodů, kdy se nakonec jedinci opět vrátí k poskytování sexuálních služeb. Bohužel není ale ani ojedinělé vydírání ze strany pasáků, kteří díky získaným informacím o jedincích, s nimi snadno manipulují. Čímž je na jedince v sex-byznysu vytvářen tlak, který je u poskytování sexuálních služeb drží (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Jak uvádí sama Malinová (In: Matoušek, 2010) proces resocializace je hodně složitý a často i nebezpečný, jak pro prostituující jedince, tak pro pracovníky, kteří jim poskytují sociální služby.

3.3 Metody sociální práce s jedinci poskytujícími sexuální služby

Metody sociální práce s prostituujícími osobami jsou definovány dle místa, kde jsou tyto služby poskytovány. Metody jsou děleny na streetwork, na práci v podnicích nebo na institucionální pomoc (Malinová, Šídová, In: Nedělníková, 2007).

Terénní sociální práce s touto cílovou skupinou je velice flexibilní, s některými klientkami je totiž zcela nemožné navázat kontakt během dne, proto je tato práce často vykonávána ve večerních či nočních hodinách (Chmelík, 2003).

3.3.1 Streetwork

Streetwork neboli terénní sociální práce, je vykonávána na veřejném nebo otevřeném prostranství, které není nijak institucionalizované. Tato práce je jedinečná v tom, že se neustále navazují kontakty s osobami, které žijí rizikovým způsobem života a je u nich velká pravděpodobnost, že potřebují pomoc, kterou si ale samy nijak nevyhledají. Terénní sociální práce je hlavně založena na tom, že se nečeká, až potenciální klienti službu sami využijí, ale jsou kontaktováni přímo v jejich přirozeném prostředí. Mezi hlavní úkoly sociálních pracovníků patří aktivní vyhledávání potenciálních klientů včetně monitoringu a mapování lokalit, které jsou rizikové a díky tomu zjišťují příčiny, intenzitu nebo i charakter sociálně-patologických jevů v dané lokalitě. Dále také poskytují pomoc těmto jedincům v překonání jejich krizového období a začlenění se do společnosti. Na streetwork je kladen čím dál větší důraz díky jeho nízké nákladovosti a efektivnosti. Obecně je definován jako sociální prevence ve společnosti (Bednářová, Pelech, 2003).

Terénní sociální práce je jednou z nejvyužívanějších forem sociální práce s prostituujícími osobami. Nejvíce využívanou službou při terénní sociální práci s prostituujícími osobami je poskytování informací nebo kontaktů na další instituce a poradenství až už sociální nebo základní právní poradenství. Žádána jsou také lékařská vyšetření, která jsou prováděna bezplatně nebo i poskytování prezervativů, lubrikačních gelů, sterilního materiálu a injekčních stříkaček. Sama Malinová (In: Matoušek, 2010) vidí jako nevýhodu streetworku nedostatek času na hlubší intervenci jedince.

3.3.2 Práce v místě, kde jsou sexuální služby poskytovány

První možností, kde se setkat s jedinci, kteří poskytují sexuální služby za úplatu je přímo ve vyhrazených podnicích nebo erotických klubech. Jedním velkým problémem je u této práce vůbec prostor dostat se dovnitř těchto klubů či podniků, tak aby bylo možné prostituující osoby kontaktovat. Častý problém zde tvoří samotní majitelé podniků, kteří se bojí o své výděly. Proto je mnohokrát jedinou možností kontaktování takovýchto prostituujících osob před erotickým klubem nebo podnikem a pokoušet se opětovně do podniku dostat. V dnešní době při narůstání pohlavních nemocí se ale tento odpor ze strany majitelů klubů postupně vytrácí a sociální pracovníci povětšinou ochotně do svého podniku pustí (Malinová, Šídová, In: Nedělníková, 2007).

Druhou možností jsou priváty, tedy soukromé byty prostituujících osob, kde možnost navázat určitý kontakt je opravdu minimální. Sociální pracovníci proto obvolávají inzerované nabídky sexuálních služeb za úplatu a prostřednictvím toho také nabízejí možnosti využití sociálních služeb. Není výjimkou, že si takto prostituující osoba o pomoc sociálních pracovníků zavolá sama (Malinová, Šídová, In: Nedělníková, 2007).

Prostituujícím osobám na výše uvedených místech je většinou poskytována pomoc v sociální a psychologické oblasti spolu se zdravotní péčí. Klientky jsou informovány i o prevenci násilí na ženách a při resocializačním přístupu jim jsou předány kontakty na další návazné instituce, které jsou pro ně vhodné. Sociální pracovníci mohou klientkám také poskytnout krizovou intervenci, mezi hlavní úkoly této práce stále patří monitoring situace (Malinová, In: Matoušek, 2010).

3.3.3 Institucionální pomoc

V tomto případě je za instituci považováno centrum nebo kancelář, kde je klientkám poskytována zdravotní nebo psychosociální péče a poradenství. Centrum je pro klientky forma určité opory, kde sdílí své útrapy. Klientkám jsou zde poskytovány základní potřeby, jako je oblečení, hygiena nebo potraviny (Malinová, In: Matoušek, 2010).

Jednou z velkých výhod práce v tomto prostředí je to, že je zde určité zázemí, do kterého klienti chodí a často se v něm cítí velice dobře. Sociální pracovník má tedy lepší příležitost opravdu proniknout do problémů a života klientů a zároveň jim i poskytnout potřebnou pomoc. Mnoho klientek má i své vlastní potomky, které jsou pro sociální pracovníky kolikrát klíčem k motivaci klientky ke změně svého životního stylu. Velice důležité je, aby v takovémto centru byla příjemná a uvolněná atmosféra. Nepsaným pravidlem je také to, že zde pracují pouze ženy, jelikož přítomnost mužů by na klientky nepůsobila dobře a vybudování důvěry by trvalo déle (Malinová, In: Matoušek, 2010).

3.4 Organizace na poli sociální práce cílené na jedince poskytující sexuální služby

V České republice je hned několik organizací nebo projektů, které se zaměřují na práci s prostituujícími osobami, i když se v některých aktivitách odlišují, jejich cíl zůstává stejný. Tedy zmírnění negativní důsledků prostituce, a to jak pro jednotlivce, tak pro společnost.

Mezi nejčastější aktivity těchto organizací patří:

- preventivní programy – v rámci přednášek na školách či v jiných dětských zařízeních, kde je cílem osvěta o rizicích, které jsou spojeny s prostitucí;
- poskytování poradenských služeb – a to prostřednictvím informační linky;
- výroba informačních materiálů – tj. brožur, letáků aj., které jsou poté distribuovány v rámci preventivních programů na školách nebo přímé práce s klienty;
- informovanost veřejnosti v oblasti prostituce;
- prevence onemocnění pohlavně přenosných chorob – toto zahrnuje šíření osvěty bezpečného sexu, rozdávaní prezervativů, anonymní testování atd.;
- resocializace a kontinuální spolupráce;

- zajištění fyzických potřeb klientů – s tím souvisí poskytnutí stravy, hygienického servisu atd.;
- spolupráce s Policií ČR – tato spolupráce není u všech neziskových organizací nebo projektů, přesto některé aktivně spolupracují v rámci boje proti organizovanému zločinu a obchodu s bílým masem;
- služby v průběhu trestního řízení – jedinci je poskytnuta podpora po celou dobu vyšetřování a také soudního procesu (Martinková, 2012).

3.4.1 Vybrané neziskové organizace

V této části práci bych se ráda zaměřila na činnost organizace Rozkoš bez Rizika, z. s. a na organizaci La Strada, a v neposlední řadě na projekt Dům světla ČASP. U prvních dvou organizací jsou v centru pozornosti prostituující osoby ale nejen ony. Projekt Dům světla ČASP je projekt, který necílí na prostituující osoby, ale poskytuje služby jedincům, kteří jsou HIV pozitivní. Tento projekt jsem si vybrala hlavně z toho důvodu, jelikož virus HIV je bezprostředně spojen a také společností spojován s prostitutí a prostituujícími jedinci.

Rozkoš bez Rizika z. s.

Rozkoš bez Rizika dále jen R-R je zapsaným spolkem a od roku 1992 je nestátní organizací, která má za poslání zmenšit sociální a zdravotní rizika nejen u jedinců pracujících v sex-byznysu. Klientům jsou poskytovány sociální, zdravotní a terapeutické služby. Terénní programy R-R působí ve 12 krajích v České republice, a to buď v klubech, privátech nebo i venku na ulici, prostřednictvím streetworku. V rámci terénních programů jsou klientům poskytována poradenství bezpečnějšího sexu, snižování rizik násilí nebo také rychlotesty na HIV a syfilis. Terénní sociální práce probíhá v krajích v různých intervalech, které jsou ovlivněny výskytem prostituce, jedná se také o práci ve večerních a nočních hodinách. Jako součást terapie R-R funguje ochotnický divadelní soubor Rozkoš, kde hlavním cílem „*je dostat nahoru (na podium) ty, co se cítí, být dole, na dně*“. R-R také nabízí určité služby pro veřejnost. Řadí sem přednášky pro školy, nebo také možnost testování veřejnosti na HIV zdarma (Rozkoš bez Rizika, 2010).

La Strada

La Strada vznikla v roce 1995 z projektu proFem. V roce 2004 bylo mezinárodní sdružení La Strada založeno v dalších osmi evropských zemích, jako je Bulharsko,

Polsko, Makedonie nebo Ukrajina. Jedná se o neziskovou organizaci, která působí hlavně v oblasti řešení problematiky obchodu s lidmi. Je zároveň jedinou organizací, která se na našem území výhradně věnuje poskytování pomoci vykořisťovaným a obchodovaným osobám. Hlavním cílem organizace je přispět k odstranění obchodování s lidmi a jejich vykořisťování a poskytovat ochranu a podporu takto ohroženým osobám (LaStrada, 2015).

Klientkám LaStrady je nabízena možnost ubytování, finanční nebo materiální pomoc, sociální poradenství, zprostředkování pracovního a právního poradenství, ale i zastupování a zprostředkování zdravotní a psychologické nebo psychiatrické péče. Některé klientky mohou využít i nabízené pomoci při zajištění cesty do domovské země a zprostředkování následné péče v zemi, ze které jedinci pocházejí. Všechny služby jsou poskytovány jedincům zdarma a některé z nich i anonymně. La Strada poskytuje sociální služby hlavně terénní formou. Pro potenciální klienty je však zřízená i SOS a Info linka. (LaStrada, 2015).

Dům světla – Česká společnost AIDS pomoc

Dům světla je projektem z roku 1999 České společnosti AIDS pomoc, dále jen ČSAP. Projekt poskytuje podporu a pomoc HIV pozitivním lidem, které se nacházejí v nelehké osobní nebo sociální situaci a potřebují dočasné bezpečné místo. Toto místo, je určeno k překonání obtížného životního období jedince. Klienti mají také možnost nechat se bezplatně a anonymně testovat na HIV. Osobám HIV pozitivním je poskytováno bezpečné místo, pod kterým je možné si představit azylové a ubytovací služby. Poskytováno je také poradenství v sanitním voze, tím je možné pokrytí většího počet lokalit a měst, čímž i jedinců, kteří pomoc vyžadují. Spolek v současné době také rozšířil svou činnost na oblast snižování společenského stigma (Česká společnost AIDS pomoc).

4 Výzkumné šetření

Rozhodla jsem se, že své výzkumné šetření pro uvedenou bakalářskou práci budu provádět přímo v erotickém podniku v Pardubickém kraji. Kdy budu mít možnost získat potřebné informace přímo od zainteresovaných osob, tedy. Výzkumné šetření probíhalo cca jeden měsíc, a to od začátku prosince 2017 do konce ledna 2018.

Jako hlavní cíl bakalářské práce jsem si stanovila, zjistit možné rozdíly mezi motivy a důvody, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb, a které ho vedou k tomu, aby v sex-byznysu zůstávali a zda může tyto motivy a důvody nějak ovlivnit poskytování sociálních služeb.

K dosažení hlavního cíle jsem si stanovila tyto dílčí cíle:

DC 1: Jaké motivy a důvody vedly jedince k prostituci?

DC 2: Z jakých důvodů a motivů jedinci setrvávají v sex-byznysu?

DC 3: Mohou dostupné sociální služby změnit rozhodnutí jedince k prostituci?

4.1 Charakteristika výzkumného vzorku

Jako výzkumný vzorek jsem si vybrala jedince, kteří poskytují sexuální služby v erotickém podniku v Pardubickém kraji. Tento výzkumný vzorek jsem si vybrala hlavně z dobré územní dostupnosti, sama z Pardubického kraje pocházím a samozřejmě také proto, že data od takto zainteresovaných osob jsou k tématu mé práce důležité, ba dokonce stěžejní.

4.2 Metodologie výzkumu

Toto výzkumné šetření je vedeno kvalitativním přístupem, pod nímž si lze představit mnoho odlišných postupů, díky kterým se snažíme najít porozumění ve zjišťovaném a zkoumaném sociálním problému. „*Kvalitativní přístup je nenumerické šetření a interpretace sociální reality*“. Kvalitativní přístup je také jedinečný v tom, že pomáhá při porozumění zkoumaného problému a je postaven na práci s charakteristikami, které nejsou měřitelné (Reichel, 2009).

4.3 Technika sběru dat

Jako techniku sběru dat jsem se rozhodla využít polostrukturovaný rozhovor, bohužel při výzkumném šetření jsem tuto techniku musela pozměnit dle požadavků

výzkumného vzorku z rozhovoru na dotazník, který byl rozsáhlejší tak, aby byly otázky připravené k rozhovoru, co nejméně pozměněny a dotčeny touto změnou.

V průběhu výzkumného šetření jsem se potýkala s nespoluprací respondentů, které jsem oslovovala. Z 10 oslovených se dotazníkového šetření účastnilo 6 respondentů. Samotný erotický podnik jsem navštívila čtyřikrát, při první návštěvě se mi nepodařilo zkontaktovat žádného z možných respondentů i přesto, že jsem se nacházela přímo u baru cca 4 hodiny. Potencionální respondenti semnou odmítali být v jedné místnosti, natož mi odpovídat na nějaké z mých připravených otázek. Při druhé návštěvě, kdy jsem dorazila do podniku v pozdějších hodinách, se mi podařilo navázat kontakt s jednou z osob, která poskytuje sexuální služby v podniku. Ostatní se po mém příchodu opět odebrali do vedlejší místnosti a nehodlali přijít k baru ani mne vyslechnout. Nicméně tento respondent projevoval o můj výzkum zájem, a tak jsem ho seznámila se základní myšlenkou a také záměrem výzkumného šetření. Tuto noc jsem v podniku strávila cca 3 hodiny, při odchodu mi bylo sděleno, od výše zmíněné respondenta, že ostatní ze mne mají strach, jelikož jsem žena a mohla bych je kdekoli identifikovat nebo se jim i veřejně posmívat a poukazovat na ně a tím ohrozit jejich anonymitu. Respondent jim sám ale převyprávěl záměr mého výzkumného šetření a jeho hlavní myšlenku, přičemž upozoroval, že se k této myšlence nestaví nijak negativně nebo ofenzivně. Toto mělo vliv na přepracování výzkumného šetření, tedy techniky sběru dat, z rozhovoru na obsáhlejší dotazník, který obsahuje již předtím stanovené otázky, které jsou pouze prezentovány v písemné formě, a díky tomu je zachována anonymita respondentů, o kterou se strachovali nejvíce. Při třetím a posledním setkání jsem přišla do podniku pouze předat vytištěné a připravené dotazníky, pro které jsem si o dva týdny později zašla. Popravdě v podniku jsem se již nijak dlouho nezdržovala, abych prostituujícím nenarušovala jejich teritorium a také pocit bezpečí.

Dotazník se skládá z otevřených, polootevřených, a i uzavřených otázek, na které dotazovaní odpovídají dle vlastních zkušeností a uvážení. U uzavřených otázek byla možnost výběru pouze jedné z navrhovaných odpovědí. Vyplnění dotazníku odhaduji na cca 30 minut. Dotazník je k dispozici k nahlédnutí v Příloze I.

Dotazník je písemný způsob dotazování, který je v sociálních výzkumech velice rozšířený někdy i tradiční. Ve většině případů bývá písemný projev respondentů více

učesaný a odpovědi jsou tak přehlednější, než je tomu např. u rozhovoru (Reichel, 2009).

4.4 Výsledky analýzy dat a její interpretace

Získaná data interpretuji dle jednotlivých dílčích cílů a otázek, které se k dílčím cílům vztahují. Jednotlivé interpretace obsahují citace z konkrétních dotazníků respondentů.

Nejdříve přistoupím k základním informacím o respondentech, jak již bylo zmíněno, výzkumného šetření se účastnilo 6 respondentů, z čehož jsou všechny ženy, proto budu níže uvádět pouze označení respondentky. Tyto respondentky jsou v rámci anonymity označovány písmenem a číslem vždy je to písmeno A následované číslem od 1 do 6.

A1 je žena ve věku 20 ti let, české národnosti s příslušností České republiky. Její nejvyšší dosažené vzdělání je základní, je svobodná a bezdětná. Poprvé poskytl sexuální služby za úplatu v 19 ti letech a od té doby také prostituje, celkem je tomu tedy 1 rok. Respondentka již byla někým oslovena kvůli ukončení poskytování sexuálních služeb a zároveň jí tatáž osoba nabídla i jinou možnost přivýdělnku nebo zaměstnání. Prostředky vydělané z prostituce jsou jejím jediným zdrojem příjmu a ani není pobíratelkou sociálních dávek.

A2 je žena, které je 26 let, má státní příslušnost České republiky a je také české národnosti. Její nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské bez maturity a momentálně je svobodná, má jedno dítě. A2 prostituje 4 roky tedy její první zkušenost v sexuálních službách byla v jejích 22 letech. Za tuto dobu ji nikdo neoslovil s ukončením poskytování sexuálních služeb. Její příjem představují vydělané peníze z prostituce spolu se sociálními dávkami.

A3 je žena ve věku 28 let, české národnosti a také má státní občanství České republiky. Její nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské bez maturity, je svobodná a má jedno dítě. Sexuální služby poskytuje od svých 25 let, čili jsou tomu 3 roky, co se živí prostitucí. Tato respondentka již byla někým oslovena ohledně ukončení poskytování sexuálních služeb, ale nebylo jí nabídnuto jiné zaměstnání. Zároveň jsou příjmy z prostituce jedinými příjmy, které má čili není ani pobíratelkou sociálních dávek.

A4 je ženou ve věku 40 ti let, je státním občanem Ukrajiny a její národnost je ukrajinská. Tato respondentka má vysokoškolské vzdělání, je rozvedená a má jednoho potomka. Od svých 20 let poskytuje sexuální služby za úplatu a ve svých 20 ti letech zároveň měla i první zkušenost s prostitucí. Již byla někým oslovena s ukončením

poskytování sexuálních služeb a zároveň jí bylo nabídnuto jiné zaměstnání. Nepobírá žádné sociální dávky, a prostituce představuje její jediný příjem.

A5 žena, které je 25 let pochází z Ukrajiny je tedy národnostní Ukrajinka a je i jejím státním občanem. Nejvyšší dosažené vzdělání má středoškolské s maturitou je rozvedená a má dvě děti. Poprvé poskytla sexuální služby ve svých 17 ti letech a momentálně prostituje 5 let. Již byla někým oslovena kvůli ukončení poskytování sexuálních služeb za úplatu a také jí bylo nabídnuto možné pracovní místo. Příjmy z poskytování sexuálních služeb nejsou jejími jedinými příjmy zároveň má sociální dávky.

A6 pohlaví žena, které je 40 let, je české národnosti a je státním občanem České republiky. Vystudovala vyšší odbornou školu, je vdovou a má tři děti. První zkušenost s poskytováním sexuálních služeb měla ve svých 35 ti letech, a prostituje 5 let. Nikdy nebyla oslovena kvůli ukončení práce v sex-byznysu. Prostituce je její jediný zdroj příjmu a není na žádných sociálních dávkách.

DC 1: Jaké motivy a důvody vedly jedince k prostituci?

Ot. 13. Vybavíte si, z jakého důvodu jste poprvé začal/a přemýšlet o poskytování sexuálních služeb?

Na tuto otázku uvedly čtyři ze šesti respondentek peníze, pouze jedna z nich, ale uvedla nedostatek peněz. U dalších dvou byly peníze jen jedním z důvodů, proč se k poskytování sexuálních služeb rozhodly např. A1 uvedla „*baví mě sex a jsou za to dobré peníze*“ a A4 uvedla jako důvod nudu. Pouze jedna respondentka uvedla, že byla ve finanční tísní A6 uvedla „*měla jsem velké dluhy, nezbývaly mi peníze na jídlo*“. Naopak respondentka A5 uvedla „*nudila jsem se a moji známí s tím měli zkušenost*“.

Ot. 14. Co Vás hlavně motivovalo k poskytování sexuálních služeb?

U této otázky také čtyři respondentky uvedly peníze, motivací byla ale zároveň také pracovní doba nebo možnost více času trávit s dcerou. Respondentka A1 dokonce uvedla jako motivaci „*peníze za zábavu*“, podobně odpověděla i A2 jejíž motivací je „*snadný výdělek*“. Zajímavé ale také je, že dvě respondentky braly tuto skutečnost jako určitou výzvu ve svém životě, A5 uvedla „*bylo to něco nového, brala jsem to jako výzvu*“.

Ot. 15. Vzpomenete si, jakým způsobem jste se dostal/a k poskytování sexuálních služeb?

Všechny respondentky se dostaly k poskytování sexuálních služeb za úplatu přes nějakého prostředníka nebo prostřednictvím inzerce. Pokud se k prostituci dostaly přes prostředníka, byl jím někdo známý nebo i kamarádka. Dvě ze tří respondentek, které se dostaly k prostituci prostřednictvím inzerce, našly inzerát na inzertní tabuli v obchodě, jako tomu bylo u A3 „*náhodou jsem našla inzerát na tabuli v bývalé práci*“. Jedna z nich našla tento inzerát na internetu.

Ot. 16. Jak byste stručně popsal/a Vaší životní situaci předtím, než jste se rozhodl/a k poskytování sexuálních služeb?

Dvě respondentky na tuto otázku uvedly, že ze své životní situace byly zoufalé nebo se cítily opravdu na dně např. A3 „*Nebyla jsem na tom dobře, byla jsem zoufalá, hodně jsem dlužila, ale bydlet jsem měla kde. Hodně jsem chodila ze zaměstnání do zaměstnání a nevidala jsem dceru.*“ Respondentka A4 byla v trochu odlišné situaci, než tomu bylo u ostatních respondentek, sama uvedla „*Byla jsem na vysoký a hledala jsem nějakou brigádu, ale nikde jsem nevydržela. Dluhy jsem žádné neměla ale dostatek peněz také ne.*“ Další respondentky byly také v životní situaci, kdy hledaly nějaký možný přivýdělek. Jedna z respondentek byla dokonce i s dítětem ubytována v azylovém domě.

DC 2: Z jakých důvodů a motivů jedinci setrvávají v sex-byznysu?

Ot. 17. Z jakého důvodu v současné době setrváváte u poskytování sexuálních služeb?

U této otázky pouze dvě z respondentek uvedly podobné důvody. Hlavním důvodem je fakt, že chtějí mít čas na své potomky, z toho jedna z těchto respondentek uvedla také jako důvod peníze. A2 ale poskytuje momentálně sexuální služby, jelikož dle jejích slov „*nemůže najít práci*“. Pro A1 je prostituce momentálně „*brigáda při škole*“. Respondentka A4 uvedla např. pracovní dobu a pro A6 je hlavním důvodem „*zvyk, znám své klienty a také kolegyně*“.

Ot. 18. Co Vás dnes motivuje k poskytování sexuálních služeb?

Na tuto otázku čtyři respondentky uvedly jako hlavní motivaci pro prostituování peníze, z toho jedna z nich uvedla také jako důvod pracovní dobu, kterou uvedla i respondentka A4 a A5, jež motivuje nejen „*dobrá pracovní doba, ale i nezávislost*“.

Ot. 19. Jak byste stručně popsal/a Vaši současnou životní situaci?

U této otázky pět respondentek uvedlo, že mají kde bydlet nebo momentálně žijí v podnájmu. Z toho dvě respondentky napsaly, že žijí s partnerem např. A5 napsala „*Nemáme se špatně. Bydlíme v podnájmu i s mým partnerem a mé děti jsou zabezpečené*“. A6 svoji životní situaci popsala „*Snáním se znovu postavit na nohy, postupně řeším dluhy a šetřím na byt, abych mohla získat děti zpět*“. Celkově tři respondentky uvedly, že se momentálně cítí zabezpečené nebo „*finančně v pohodě*“, jak svěřila A4.

Ot. 20. Uvažoval/a jste někdy o změně zaměstnání?

Přesně polovina respondentek, tedy tři uvedly, že neuvažovaly o změně zaměstnání. Druhá polovina respondentek naopak o změně zaměstnání někdy uvažovala. A5 již měla nějaké zkušenosti v předchozích zaměstnáních, její odpověď bylo „*Po mateřské budu hledat jiné zaměstnání hlavně kvůli pojištění na důchod*“. Respondentka A3 by hledala naopak zaměstnání, které „*by mělo být dobře placené, abych uživila své děti a sebe*“. Respondentka A1 neuvedla možné požadavky na budoucí zaměstnání, ale napsala „*Po skončení školy snad najdu dobrou práci myslím, že budu mít míň peněz, ale bude to lepší*“.

DC 3: Mohou dostupné sociální služby ovlivnit rozhodnutí jedince k prostituci?

Ot. 21. Setkal/a jste se někdy osobně se sociální/m pracovníkem/kem, která/ý Vás oslovil s nabídkou poskytování sociálních služeb?

Tato otázka byla uzavřená, respondentky měly na výběr ze dvou možností, a to tedy možnosti ano nebo ne, kdy vhodnou možnost zaškrtnly.

Tři respondentky se během doby, kdy poskytovaly sexuální služby za úplatu, setkaly se sociálním pracovníkem/icí, a byly tak osloveny s nabídkou poskytování sociálních služeb. Ostatní tři respondentky se s takovou nabídkou od sociálního pracovníka/ice, zatím neselekaly.

Otázky 22-24 se skládají ze dvou částí. První část otázky je uzavřený typ otázky, kdy respondentky měly vybrat jednu z možných odpovědí. Vybírat mohly mezi možnostmi ano nebo ne. Pouze pokud respondentky uvedly u otázky č. 22 odpověď ano, pokračovaly k druhé části otázky, která již byla otevřeného rázu. U otázek 23 a 24 respondentky odpovídaly na otevřenou otázku i po zvolení možnosti ne.

Ot. 22. Znáte nějakou organizaci v rámci sociálních služeb, která se zaměřuje na jedince poskytující sexuální služby? Pokud, ano uveďte její název.

Dvě z respondentek na tuto otázku odpověděly, že neznají organizaci ze sociálních služeb, která by se zaměřovala na jedince poskytující sexuální služby. Čtyři respondentky uvedly, že znají nějakou sociální služby, zaměřující se na prostituující osoby. Z toho pouze jedna uvedla přesný název organizace, a to organizace „*Rozkoš bez rizika*“, dvě ze čtyř uváděly „*Rozkoš*“. Přesný název organizace neutekl v hlavě ani respondentce A6, sama uvedla „*něco bez rizika nevím přesně*“. Pouze A5 uvedla organizace jak Rozkoš bez Rizika, tak organizaci LA Strada.

Ot. 23. Když si vybavíte první motivy a důvody, které Vás vedly k poskytování sexuálních služeb, domníváte se, že pokud by Vám v dané době poskytl/a sociální pracovník/ce „pomoc“ prostřednictvím dostupných sociálních služeb, k poskytování sexuálních služeb byste se neuchýlil/a? A z jakého důvodu?

Pouze dvě z dotazovaných se domnívají, že by jim tehdy poskytnutí sociálních služeb mohlo nějak pomoci a nemusely se tak dostat k prostituci. A5 měla tehdy hlavní důvod nuda, dnes se domnívá, že kdyby byly „*...kluby pro děti, jako jsem byla dřív já. Možná by mě to zabavilo a nehledala bych zábavu v prostituci*“. A6 dovedly k prostituci dluhy, které nezvládala. Dnes se domnívá, že „*když by mi někdo pomohl s dluhy mohlo by být všechno jinak*“.

Ty respondentky, které uvedly, že si nemyslí, že by jim dříve pomohly nějaké dostupné sociální služby, uvedly jako důvod např. „*nevím s čím by mi pomohly*“, „*stejně by mi nedaly peníze, které jsem potřebovala*“. Jedna z respondentek A3 mi dokonce na otázku odpověděla, že neví „*nesetkala jsem se s žádnou takovou službou. Nevím, co nabízí*“.

Ot. 24. Myslíte, že Vaše současné motivy a důvody k setrvání v poskytování sexuálních služeb mohou ovlivnit dostupné sociální služby? A z jakého důvodu?

U této otázky pět respondentek vybralo možnost odpovědi ne. Tedy že si nemyslí, že by jejich motivy a důvody mohly ovlivnit dostupné sociální služby. Jedna z respondentek A3 uvedla opět odpověď „*nevím*“. Respondentka A5, která prostituuje hlavně z důvodu financí a času na děti a její motivací je „*nezávislost a dobrá pracovní doba*“. Odpověď na otázku: z jakého důvodu se domnívá, že tyto motivy nemohou ovlivnit dostupné sociální služby, napsala „*mám to jako přivýdělek k mateřské, nikdo*

mi nedá peníze, které potřebuji“. A6 a A4 má podobné důvody a motivy k prostitování jako A5, jež na tuto otázku uvedla *„dnes je to pro mne hlavní zdroj příjmu nevím, jak by mi mohly pomoci“* A4 toto komentovala slovy *„nikdo mi nedá peníze“*. Naopak A1 napsala *„protože mě to baví a nechci to teď měnit“* jejím důvodem je přivýdělek ke škole a prostitování ji baví, což je zároveň její motivací.

Ot. 25. Jakou sociální službu byste od sociálních pracovníků opravdu využil/a, nebo naopak uvítal/a?

Tato otázka nekladla meze fantazii respondentkám, přesto se držely při zemi a jejich odpovědi nejsou nijak nereálné. Dvě z respondentek by byly rády za pomoc s jejich dluhy nebo také pomoc při získání dětí do jejich péče. Respondentka A3 by uvítala *„pomoc při odchodu z prostituce“*. Některé respondentky by také uvítaly, více informací nebo možností testování se na pohlaví nemoci. Respondentka A2 by se spokojila s větším zásobením kondomů.

HIC Hlavním cílem praktické části práce je zjistit, možné rozdíly mezi motivy a důvody, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb, a které ho vedou k tomu, aby v sex-byznysu zůstávali, a zda může tyto motivy a důvody nějak ovlivnit poskytování sociálních služeb.

Kvůli vyhodnocení hlavního cíle jsem se rozhodla rozdělit hlavní cíl do dvou oblastí, a to do oblasti porovnání motivů a důvodů, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb a které je dnes ovlivňují, aby v sex-byznysu setrvali. A na oblast, zda dle názoru respondentek mohou dostupné sociální služby nějak ovlivnit tyto motivy a důvody, které je přiměly k prostituci nebo naopak.

Jako první bych se ráda věnovala oblasti porovnání motivů a důvodů k prostituci z dřívějšíka a dnes.

Pro lepší přehlednost a možné porovnání motivů a důvodů, které vedly respondentky k poskytování sexuálních služeb a díky kterým v těchto službách i zůstávají, jsem uvedla tato data v tabulce, která je k dispozici na další straně.

Tabulka 1 Porovnání důvodů a motivů vedoucí jedince k prostituci

Respondentka	Dříve		Dnes	
	důvody	motivы	důvody	motivы
A1	záliba v sexu	peníze za zábavu	brigáda	zábava
A2	peníze	snadný výdělek	nemá jinou práci	peníze
A3	více peněz	více času na dítě	více času na dítě	dobré peníze
A4	nedostatek peněz, nuda	výzva, dobré peníze	pracovní doba	peníze
A5	nuda	tlak vrstevníka	peníze	pracovní doba, nezávislost
A6	dluhy	peníze, pracovní doba	zvyk, stálá klientela	stálý příjem, pracovní doba

Zdroj: vlastní tvorba

Pokud se podíváme výše na tabulku dle jednotlivých respondentek tak u A1 vidíme, že o prostituci začala přemýšlet zprvu jako o určitém druhu záliby, kterou pro ni představuje sex. Naopak dnes jejím důvodem, proč prostituuje je to, že poskytování sexuálních služeb je její přivýdělek. Tuto respondentku motivovaly k poskytování sexuálních služeb dříve peníze za zábavu, dnes to vnímá jako určitou zábavu. A2 se rozhodla k poskytování sexuálních služeb kvůli penězům, dnes je hlavním důvodem to, že nemá jiné zaměstnání. K rozhodnutí, že začne poskytovat sexuální služby, jí motivovala myšlenka snadného výdělku, v současnosti jsou jí motivem vydělané peníze. Kvůli možnosti více peněz se k prostituci rozhodla i respondentka A3 dnes je jejím hlavním důvodem to, že může trávit více času se svým potomkem. Když se rozhodovala, zda bude poskytovat sexuální služby nebo naopak ji ovlivnila i vidina toho, že bude více se svým dítětem, dnes se její motivace změnila na dobré peníze, které z prostituce má. U respondentky A4 hrála zprvu roli nuda a také pocit nedostatku peněz, dnes je velkým důvodem pracovní doba. K prostituci ji také motivovalo to, že toto brala jako výzvu a možnost vydělat si dobré peníze, její motiv dobrého příjmu ji ovlivňuje i dnes. Jedním z důvodů, které respondentu A5 vedly k prostituci byla nuda, dnes jsou pro ni důvodem k prostituci peníze. Dříve jí ovlivnil k prostituci tlak vrstevníka, přesněji její kamarádky, která již s prostitucí zkušenost měla, v tuto chvíli ji motivuje její pocit nezávislosti a pracovní doba. A poslední respondentku A6

dovedly k prostituci dluhy, v současné době je to pro ni zvyk a roli hraje i její stálá klientela. Tenkrát ji k poskytování sexuálních služeb motivovaly peníze a pracovní doba dnes je tomu také pracovní doba a vidina stálého příjmu.

Z tabulky je patrný určitý rozdíl a posun mezi motivy a důvody zpočátku a ty které jedince ovlivňují dnes. Je ale pravdou, že pokud se na tabulku podíváme celkově, je patrný velký vliv financí, které jsou u některých důvodem, a u některých motivem k prostituci.

Tedy tedy k druhé oblasti hlavního cíle, a to, zda mohou motivy a důvody, které jedince vedou a vedly k poskytování sexuálních služeb nějak ovlivnit poskytování sociálních služeb. Data jsem opět pro lepší orientaci zpracovala do tabulky, která je k dispozici níže.

Tabulka 2 Shrnutí možného vlivu sociálních služeb na motivy a důvody k prostituci

Respondentka	Dříve			Dnes		
	ano	ne	Nevím	ano	ne	nevím
A1		x			x	
A2		x			x	
A3			x			x
A4		x			x	
A5	x				x	
A6	x				x	

Zdroj: vlastní tvorba

Z výše uvedené tabulky je vidno, že polovina respondentek se domnívá, že by jejich motivy ani důvody které je vedly k rozhodnutí, že se uchýlí k prostituci, nebo vedou k setrvání v prostituci, nemohou ovlivnit dostupné sociální služby. Jedna respondentka uvedla, že sama neví, zda by jí mohl někdo v její situaci pomoci, či ovlivnit tak její rozhodnutí o tom, zda bude nebo nebude prostitutkou. Dvě respondentky uvedly, že je možné, že pokud by jim někdo poskytl dostupné sociální služby tehdy, než se rozhodly k poskytování sexuálních služeb, s určitou pravděpodobností by se k tomuto kroku neuchýlily. Naopak dnes se jejich motivy a důvody, díky kterým setrvávají

v prostituci, pozměnily natolik, že dle jejich názoru by je dostupné sociální služby v současnosti nijak neovlivnily.

Z tohoto vyplývá, že je velice důležité, jaké motivy a důvody jedince vedou k poskytování sexuálních služeb v rámci sociální práce. Jelikož opravdu ne všechny tyto motivy mohou sociální pracovníci prostřednictvím sociálních služeb nějak ovlivnit a pracovat s nimi. Pokud jedinec k tomuto rozhodnutí dojde vlastní úvahou, životní situací nebo jakýmkoli rozmarem, je velice těžké a někdy i nemožné z pozice sociálního pracovníka s touto motivací nějak pracovat, a tím i ovlivnit jednání daného jedince.

Závěr

Teoretická část práce je průřezem historií prostituce a problematiky s tím spojené. Pozornost práce je věnována hlavně celkově problematice prostituce ve společnosti, jejím formám, typům a příčinám a možným motivacím, které jedince vedou k poskytování sexuálních služeb. Tyto motivace jsou autory rozděleny do tří skupin, mezi které patří racionální rozvaha, vnější tlak na jedince nebo jeho vlastní potřeba. Jedna z kapitol této práce se věnuje i možným rizikům a posléze následkům, kterým se vystavují nejen prostituující osoby, ale také jejich klienti. Poté následuje obsáhlejší kapitola, která se věnuje právní problematice, jež je spojena s prostitučním chováním. Nastíněny jsou zde základní přístupy států k regulaci prostituce jak v zahraničí, tak i u nás v České republice. Následuje kapitola, která se věnuje sociální práci s jedinci, kteří poskytují sexuální služby. Tato kapitola mapuje základní milníky historie v sociální práci celkově, a hlavně tedy směrem k výše zmíněné cílové skupině. Nebyly opomenuty ani hlavní přístupy a metody, které jsou sociálními pracovníky využívány při poskytování sociálních služeb prostituujícím jedincům. Poslední podkapitola hlavní části práce je věnována organizacím, které působí v České republice, a nejen na tomto území, a cílí na jedince, kteří poskytují sexuální služby. V této části byly vybrány pouze tři, dle mého, důležité organizace a vypíchnuty byly pouze základní informace o daných organizacích, jelikož jejich historie a aktivity jsou hodně obsírné a v této bakalářské práci na obsáhlejší prezentaci daných organizací není větší prostor. Praktická část práce představuje základní popis výzkumného šetření, charakteristiku vybraného výzkumného vzorku, zvolenou metodologii a techniku dat, a hlavně interpretaci výsledků analýzy dat. Cílem výzkumného šetření bylo zjistit možné rozdíly mezi motivy a důvody, které jedince vedly k poskytování sexuálních služeb, a které ho vedou k tomu, aby v sex-byznysu setrval a zda je možné tyto motivy a důvody ovlivnit poskytováním dostupných sociálních služeb. Pro výzkumnou část jsem si vybrala jako výzkumný vzorek jedince přímo zainteresované v prostituci, tedy přímo prostituující osoby. Analyzovaná data, jsem výše prezentovala, tak aby byla, co nejvíce přehledná a vypovídající. Podle výsledků praktické části práce, můžeme říci, že hlavní cíl bakalářské práce byl naplněn.

Dle výsledků praktické části práce, můžeme říci, že hlavní cíl bakalářské práce byl naplněn. Takto zpětně vidím, že zvolená výzkumná technika nebyla nejvhodnější, jelikož oslovené respondentky byly spíše stručnější a mě se nedostalo obsáhlejších

odpovědí na dané otázky. Na druhou stranu, přepracování výzkumné techniky mi umožnilo výzkumné šetření, vzhledem k uzavřenosti dané komunity, vůbec uskutečnit. Domnívám se, že pro úspěšnost prvotně zvolené výzkumné strategie u osloveného vzorku žen, by bylo vhodné mít nejdříve možnost s touto cílovou skupinou pracovat a tím přestat být pro výzkumný vzorek cizím elementem.

Pokud se ohlédneme na práci jako celek jsou patrné shody mezi teoretickými východisky a výslednými daty výzkumného šetření. Je tomu tak např. u motivace, která ovlivní jedince natolik, aby začali s poskytováním sexuálních služeb. Také jak je z patrné z teoretické části práce, jedinec se k prostituci uchyluje ve většině případů až ve chvíli, kdy nevidí jiné východisko často z finanční situace. Dvě z respondentek uvedly, že ze své životní situace předtím, než začaly poskytovat sexuální služby, byly zoufalé nebo byly na dně. Ostatní byly v takové životní situaci, kdy potřebovaly finance, nebo lépe placené zaměstnání, aby uživily své potomky. Sociální práce s touto cílovou skupinou je rozšířena hlavně ve velkých městech a v krajích v republice, z toho je také patrné, že polovina respondentek ani nezná žádnou sociální službu, na kterou by se mohla, jako osoba, jež poskytuje sexuální služby za úplatu, obrátit.

Domnívám se, že výsledky výzkumného šetření mohou sloužit zainteresovaným neziskovým organizacím, které pracují s prostituujícími jedinci, jako zpětná vazba na poskytování sociálních služeb těmto jedincům v Pardubickém kraji. Popřípadě také jako námět na zamyšlení pro širší veřejnost, která ne vždy na prostitutky a prostitutky hledí s otevřenou myslí, naopak je často stigmatizují a nálepkují.

Díky tvorbě bakalářské práce jsem měla možnost rozšířit si své obzory této problematiky, a s tím spjaté sociální práce. Při výzkumném šetření jsem se utvrdila v tom, že komunikace, spolupráce nebo vůbec proniknutí k této cílové skupině není vůbec jednoduchým počinem. Z této zkušenosti usuzuji, že sociální práce s těmito jedinci je pro pracovníka psychicky velice náročná, přesto určitou měrou zajímavá a nestejnorodá, a i přesto potřebná.

Seznam použitých zkratk

ČSAP – Česká společnost AIDS pomoc

Hlc – hlavní cíl

Dc – dílčí cíl

Ot. - otázka

Seznam tabulek

Tabulka 1 Porovnání důvodů a motivů vedoucí jedince k prostituci	43
Tabulka 2 Shrnutí možného vlivu sociálních služeb na motivy a důvody k prostituci	44

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] BARTLOVÁ, S. *Sociální patologie*. vyd. 1. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 1998. ISBN 8070132590
- [2] BEDNÁŘOVÁ, Z. PELECH, L. *Slabikář sociální práce na ulici: Supervize, Streetwork, Financování*. vyd 1. 2003. ISBN 80-7239-148-8
- [3] ČERNÁ, D. Úvod do terénní sociální práce. In Nedělníková, D., Janoušková, K. (Eds.), *Profesní dovednosti terénních sociálních pracovníků: Sborník studijních textů pro terénní sociální pracovníky*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2008
- [4] DANNA, D. *Report on prostitution laws in the European Union*. Milán, 2013. Univerzita v Miláně, Katedra společenských a politických věd
- [5] DUBSKÝ, J., URBAN, L. *Sociální deviace*. 1.vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2005. ISBN 80-7251-202-1
- [6] FARLEY, M. *Prostitution, trafficking and traumatic stress*. Binghamton, NY: Haworth Maltreatment, 2003. ISBN 07-890-2379-2
- [7] GIRTLER, R. *Randkulturen.: Theorie der Unanständigkeit*. 1. [s.l.]: Weinmar, 2001. ISBN 3-205-98559-1
- [8] GÖDTEL, R., UZEL, R, ed. *Sexualita a násilí*. vyd. 1. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0512-8
- [9] GRIVNA, T. a kol. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3
- [10] HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-303-X
- [11] HAVELKOVÁ, B. *Co s prostitucí? Veřejné politiky a práva osob v prostituci*. 1. vyd. Praha: Slon, 2014. ISBN: 978-80-7419-149-7
- [12] HAVRÁNEK, Daniel. ÚS uvolnil obcím ruce pro zákaz prostituce. *Právní zpravodaj*. Praha: C.H. Beck, 2007, roč. 8, č. 5. ISSN 1212.8694
- [13] CHMELÍK, J., et al. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6
- [14] KODYMOVÁ, P. *Historie české sociální práce v letech 1918-1948*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2256-9
- [15] KRAUS, Blahoslav a kol. *Sociální patologie*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. 325 s. ISBN 978-80-7435-080-1
- [16] MARTINKOVÁ, D. *Specifika terénní sociální práce v oblasti prostituce*. bakalářská práce. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, Cyrilometodějská teologická

- fakulta, Katedra křesťanské sociální práce, 2012. 37 s., Vedoucí bakalářské práce Mgr Tereza Gorgoňová.
- [17] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-502-8
- [18] MATOUŠEK, O., et al. *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin práce s nimi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.
- [19] MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha: GRADA Publishing, 1999. ISBN 807169-691-9
- [20] NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*. Ostrava: MPSV, 2007
- [21] NEŠPOR, K. *Jak přežít počítač*. vyd. 1. Kralice na Hané: Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-069-8
- [22] ROZKOŠ BEZ RIZIKA. *Ulice - silnice- dálnice*. Praha: ProFem a Rozkoš bez rizika, 1996
- [23] ŠÍDOVÁ, L., POLÁKOVÁ J., MALINOVÁ H. *Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. vyd. 1. Brno: Rozkoš bez rizika, 2013. ISBN 978-80-260-4963-0
- [24] ŠPILÁČKOVÁ, M. *Česká sociální práce v letech 1968-1989*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2016. ISBN 978-80-7464-838-0
- [25] TRÁVNÍČKOVÁ, I. *Prostituce jako jedna z možných aktivit organizovaného zločinu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1995
- [26] VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007, ISBN 978-80-247-2218-4
- [27] WEISS, Petr a kol. *Sexuologie*. vyd. 1. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8

Elektronické zdroje

- [1] ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.aids-pomoc.cz/>
- [2] *Komu pomůže zákaz prostituce?*. Parlamentnilisty.cz [online]. 2013 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Stehlikova-SZ-Komu-pomuze-zakaz-prostituce-295979>
- [3] LASTRADA[online]. Deisigned by b-stick s.r.o. - Tomáš Bako, 2015 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.strada.cz/cz>
- [4] *Legislativa a sexbyznys v ČR*. Poradna-rr.cz [online]. 2010 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.poradna-rr.cz/o-sexbyznysu/legislativa-a-sexbyznys-v-cr/>
- [5] MALINOVÁ, H., HUSTOPECKÝ, J. *O nás, ale s námi, aneb, Co si myslí sexuální pracovnice o Návrhu Zákona o regulaci prostituce*. Rozkosbezrizika.cz ROZKOŠ bez

- RIZIKA, o. s. [online]. 17. 5. 2011 [cit. 22. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/soubory/co-si-mysli-sexualni-pracovnice-o-navrhu-zakona-o-regulaci-prostituice/detail>.
- [6] *Prohibited sexual behavior and sexual violence*. In: HAEBERLE, E. *Magnus Hirschfeld for sexology* [online]. 2007 [cit. 28. 12. 2017]. Dostupné z: http://www2.huberlin.de/sexology/ECT6/html/prohibited_sexual_behavior_and.html
- [7] ROZKOŠ bez RIZIKA [online]. 2017 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/>
- [8] ŠEĎOVÁ, S. *Prostitutky mají méně pohlavních chorob než jiní lidé*. Novinky.cz [online]. 2013 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/zdravi/315620-prostitutky-maji-mene-pohlavnich-chorob-nez-jini-lide.html>
- [9] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
- [10] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [11] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

7. I. Máte děti? a) ano b) ne
II. Pokud ano, uveďte, kolik máte dětí?
8. Kolik Vám bylo let, když jste poprvé poskytl/a sexuální služby?.....
9. Jak dlouho poskytujete sexuální služby?
10. I. Oslovil Vás někdy někdo kvůli ukončení poskytování sexuálních služeb? a) ano b) ne
II. Pokud ano, nabídl/a Vám také jiné zaměstnání? a) ano b) ne
11. Poskytování sexuálních služeb je Váš jediný zdroj příjmu? a) ano b) ne
12. Jste pobíratelem/kou sociálních dávek? a) ano b) ne
13. Vybavíte si, z jakého důvodu jste poprvé začal/a přemýšlet, o poskytování sexuálních služeb?
.....
.....
.....
14. Co Vás hlavně motivovalo k poskytování sexuálních služeb?
.....
.....
.....
15. Vzpomenete si, jakým způsobem jste se dostal/a k poskytování sexuálních služeb?
.....
.....
.....

16. Jak byste stručně popsal/a Vaši životní situaci předtím, než jste se rozhodl/a k poskytování sexuálních služeb?

.....
.....
.....
.....
.....

17. Z jakého důvodu v současné době setríváte v poskytování sexuálních služeb?

.....
.....
.....

18. Co Vás motivuje dnes k poskytování sexuálních služeb?

.....
.....
.....

19. Jak byste stručně popsal/a Vaši současnou životní situaci?

.....
.....
.....

20. I. Uvažoval/a jste někdy o změně zaměstnání?

a) ano b) ne

II. Pokud ano, jaké podmínky by nabídka zaměstnání měla splňovat?

.....
.....
.....

.....
.....

21. Setkal/a jste se někdy osobně se sociální/m pracovníci/kem, která/ý Vás oslovil s nabídkou poskytování sociálních služeb?

a) ano b) ne

22. I. Znáte nějakou organizaci v rámci sociálních služeb, která se zaměřuje na jedince poskytující sexuální služby?

a) ano b) ne

II. Pokud, ano uveďte její název.

23. I. Když si vybavíte první motivy a důvody, které Vás vedly k poskytování sexuálních služeb, domníváte se, že pokud by Vám v dané době poskytl/a sociální pracovník/ce „pomoc“ prostřednictvím dostupných sociálních služeb, k poskytování sexuálních služeb byste se neuchýlil/a?

a) ano b) ne

II. A proč?

.....
.....
.....

24. I. Myslíte, že Vaše současné motivy a důvody k setrvání v poskytování sexuálních služeb mohou ovlivnit dostupné sociální služby?

a) ano b) ne

II. A proč?

.....
.....
.....

25. Jakou sociální službu byste od sociálních pracovníků opravdu využil/a, nebo naopak uvítal/a?

.....
.....
.....

26. Jaký máte názor na legalizaci prostituce?

.....
.....
.....

27. I. Setkal/a jste se někdy s pojmem sexuální asistence?

a) ano b) ne

II. Pokud ano, byl/la byste ochoten/a pracovat, jako sexuální asistent/ka, a za jakých podmínek?

.....
.....
.....